

2008/3

part

NIEUWS OVER KUNST VAN MENSEN MET EEN HANDICAP

Visie Op **Toinette Loefen**, deuren en vensters open

Kunst met pit van een betrokken kunstenaars

Er gebeurt meer **Kunstprijz** voor kunstenaars met een beperking

Nieuwe kunstinzichten, Galerie Atelier De Kaai

Inhoud

Visie op Toinette Loeffen, deuren en vensters open	3
Nieuwe kunstinzichten, Galerie Atelier De Kaai	6
Sensibele handen, een weekend beeldhouwen in de Hof van Eden	8
Roel Heijmans Ring, kunstprijs voor kunstenaars met een beperking	10
Kunstenaar in de schijnwerper Vrouwenpower, kunst met pit van een betrokken kunstenaar	13
Atelier in de schijnwerper Van gevangenissen, papegaaien, bewakers, Maria's en een gothic kunstenaar	16
Expositie Bianca's rozen in een tuincafé	19
Nieuw in de VSAN collectie Carlo Ettore di Marzio	20
Agenda	20
De keuze van de selectiecommissie	22
Kunstenaars zien ze vliegen	24
Column Profiteurs	26
Expositie Ik ging naar Bommel om de brug te zien	27

Cover:

Carlo Ettore di Marzio,

Roodkapje, 2006, acryl, 42 x 60 cm

Foto: Gerard van Rossum

MAD(D)

Schuilt in u een vrijwilliger? Wel eens over nagedacht? Wilt u het eens proberen?

Grijp dan uw kans tijdens Make A Difference Day (MADD).

MADD is een fantastisch landelijk evenement – dit jaar op 31 oktober en 1 november – waarbij u vrijblijvend kunt kennismaken met vrijwilligerswerk. De website www.makeadifferenceday.nl biedt volop mogelijkheden, ook binnen de zorgsector. Van handen uit de mouwen (buiten en binnen) tot begeleiding van mensen met een beperking tijdens een Jordaanfestival of een bezoek aan de beeldentuin van paleis Soestdijk.

Vorig jaar was ik één van de 43.000 vrijwilligers en mocht ik meehelpen in de keuken van de BraZZerie in De Meern. Onder begeleiding van de bakker en cliënten van Abrona heb ik

brooddeeg gekneet, chocolaatjes gemaakt en koekjes gebakken. Een geweldige ochtend!

Misschien valt na uw ervaringen tijdens MADD de laatste D (Day) er wel af en kiest u ervoor om 'vaste' vrijwilliger te worden. Dat zou geweldig zijn, want vrijwilligers zijn op veel plaatsen nodig en maken veel mogelijk wat anders onmogelijk zou zijn. Waarbij aangetekend dat vrijwillig iets anders is dan vrijblijvend. Organisaties en mensen rekenen op uw tijd, inzet, kwaliteiten, etc. Het resultaat voor u? Dat zal voor ieder persoonlijk zijn, maar het brengt u zeker voldoening, waardering en een bredere blik... Ik spreek uit ervaring!

Ook (p)art kan alleen verschijnen door de inzet van een team vrijwilligers. (p)art is niet terug te vinden op de hiervoor genoemde

website; het werk voor (p)art is namelijk niet in één dag te vangen. Wel zijn wij op zoek naar mensen die hun journalistieke kwaliteiten willen inzetten voor kunst van kunstenaars met een beperking, want met meer vrijwilligers kan (p)art nog veelzijdiger worden.

Gaat u het verschil maken, voor een dag tijdens MADD, of voor langere termijn, misschien wel bij (p)art?

Tine Veldhuizen
t.veldhuizen@specialarts.nl

Utrecht is een studentenstad. Dat zie je zo, als je van Utrecht Centraal met de bus naar de Uithof rijdt. De snelbus is vol jonge mensen met een OV-kaart, op weg naar wetenschap, kennis en kunde.

Ik ben op weg naar Toinette Loeffen, die bij de Hogeschool Utrecht werkt. In het vorig nummer van (p)art is al gewag gemaakt van een onderzoek, waarin de hogeschool, Special Arts, ateliers en kunstcentra samenwerken en waar Toinette de projectleider van is. In dit nummer is zij te gast bij Visie Op.

Visie op Deuren en vensters open Kennismaking met Toinette Loeffen

Anders zijn

Mensen die anders zijn. In het leven van Toinette zijn ze heel bepalend geweest en dat zijn ze nog. Ze vertelt hoe - toen ze nog klein was - in het ouderlijk huis mensen langs kwamen die verbleven in een naburig psychiatrisch centrum. Van haar oma, die bij de familie inwoonde, leerde ze dat je met die mensen wel mag lachen, maar dat je ze niet mag uitlachen. Opgroeien met mensen die anders zijn, was fascinerend. Het gaf ook een zetje om een opleiding in de psychiatrie te gaan doen en een aantal jaren te werken op een psychiatrisch crisiscentrum en bij een PAAZ, een psychiatrische afdeling van een algemeen ziekenhuis. Dat was allemaal in de jaren tachtig.

Maar begin jaren negentig begon een ander verlangen naar voren te komen. Het verder ontwikkelen van de creativiteit, die ze als kind al had, met toneelstukjes voor oma en op school van alles doen, behalve waarvoor je op school zit.

Uiteindelijk werd het dus de toneelschool in Utrecht, waar ze in 1996 als docent drama afstudeerde.

Bij haar auditie gebruikte ze een bundel van W.F. Hermans. Ze sloeg het boek open op een willekeurige plaats en daar stond een regel die ze nog steeds letterlijk kan citeren: 'Wat zieken onderscheidt van anderen is de onmacht zich aan te passen aan de bestaande waansystemen'.

De tekst is misschien een beetje jaren tachtig, door het gebruik van de term waansysteem. Maar het is een waarneming, die voor Toinette een belangrijke achtergrond vormt voor haar kijk op de positie in de samenleving van mensen met een handicap.

Kijk op anders zijn

Er zijn mensen 'met een beperking' bij wie de ratio niet zo goed ontwikkeld is, maar wel de sociale en emotionele kant. Zij zijn anders, hoewel ze dat zelf niet zo ervaren. Toinette vindt: "Kijk niet naar de handicap, maar naar het anders zijn. Vraag je af hoe je omgaat met dat anders zijn. Sommige mensen hebben dat van nature, maar het valt ook te ontwikkelen. Op de hogeschool houden we ons veel bezig met diversiteit. De visie is dat mensen veel deel-identiteiten hebben: gender, sociale afkomst, talent, geloof, leeftijd, handicap. Punt is dan: kijk je vanuit het deelaspect of vanuit een geheel, met andere woorden: kijk je inclusief of uitsluitend. Sluit mensen niet op in een bepaalde groep op basis van één enkel kenmerk."

En in maatschappelijk opzicht: "De maatschappelijke vraag is, hoe kun je iedereen insluiten. Het is een opgave van de maatschappij ervoor te zorgen dat niemand wordt uitgesloten. Voor mensen met een beperking zijn er vele goede voorzieningen. De zorginstellingen verrichten mooi werk. Maar soms is er een te grote behoefte om te beschermen."

De tien vragen aan Toinette Loeffen

Wie is uw favoriete kunstenaar?
Theatermaker Peter Brook.

Wat is uw favoriete kunstwerk?
Midzomernachtsdroom van Dirk Tange.

Koopt u zelf kunst?
Ja.

Wat is het laatste kunstwerk dat u heeft gekocht?
'The big hole' een reliëf van Kees van der Knaap.

Moet kunst bij het behang passen?
Nee, asjeblieft niet.

Wat vindt u van de bedragen die voor kunst betaald worden?
Kunstenaars moeten goed worden betaald.

Van welk meubeldesign houdt u?
Ik design zelf mijn meubels.

Wat is uw favoriete bouwwerk?
Dar Si Said paleis in Marrakech.

Wat was uw meest indrukwekkend gebeurtenis?
Het ritueel waarbij de Indiaanse moeder mijn adoptie dochter overdroeg.

Wat is voor u geluk?
Genieten van elke dag.

Toinette beschrijft hoe ze ervaren heeft dat een school voor kinderen met een handicap een zodanig groot pakket aan voorzieningen biedt, dat ouders niet meer geactiveerd werden zelf zaken te regelen. "Als zo'n school een eigen schoenmakerij in huis heeft, dan gaan ouders niet zelf meer op stap om goede schoenen voor hun zoon of dochter te vinden. Dan doet zo'n school alles voor de ouders, neemt alles uit handen, en dreigt bevoogding."

De kunst is dus goed te bekijken wat iedere persoon met een beperking aan juiste zorg nodig heeft. Voor ieder ligt dat anders. Daarom is zorg op maat nodig.

Kunst van mensen met een beperking

En mensen met een beperking die actief zijn op kunstgebied?

"Ook hier moet je kijken naar wat bij iemand past. Er zijn mensen met een beperking voor wie de centra voor kunsteducatie precies de goede omgeving zijn om aan kunst te doen. Maar voor anderen is het atelier binnen de zorginstelling de meest geschikte omgeving."

Het centrum voor kunsteducatie als kweekvijver?

"Niet iedereen met aanleg voor kunstzinnig werk wordt kunstenaar. Er is een brede kweekvijver

nodig. Daar komen de talenten uit voort. Een centrum voor kunsteducatie kan een voortraject vormen voor een verdere ontwikkeling."

Toinette is projectleider van een onderzoek waarin de Hogeschool Utrecht samen met Special Arts, een aantal ateliers en een aantal centra voor kunsteducatie kijken naar de huidige mogelijkheden en toekomstige kansen die ateliers en kunstcentra hebben wat betreft hun aanbod aan mensen met een beperking. Uitwisseling van expertise en verdieping van beider positie zijn belangrijke items. Ze is erg enthousiast over het project. Ze vindt het belangrijk om goed te kijken naar wat op verschillende plekken in het land al aan expertise is ontwikkeld. Ze vertelt vol geestdrift over een bezoek dat ze aan één van de centra bracht en waar ze zag dat mensen met een beperking al volop gebruik maakten van het aanbod op het gebied van muziek, theater en beeldende kunst.

Ze zegt: "De uitdaging is om te bereiken dat kunstenaars en mensen uit de kunstwereld samen met mensen uit de zorg gebruik maken van elkaars expertise en samen ontwikkelingen in gang zetten: nieuwe inzichten vinden, nieuwe vormen ontwikkelen, nieuw beleid formuleren".

Kunst en kunstwereld

Hoe kijkt Toinette aan tegen kunst in het algemeen?

Ze vertelt dat ze niet opgegroeid is in een omgeving waar kunst als vanzelfsprekend aanwezig was. Er was thuis wel veel aandacht voor haar creativiteit en daar is ze ook in gestimuleerd. Zij vindt dat kunst niet een zaak is voor een kleine groep mensen, maar dat kunst bij alle mensen moet kunnen komen. En de manier van kunst waarderen vanuit het positioneren van de kunstenaar in of tegenover een traditie, vindt ze erg westers en cognitief. Kunst is kunst als het mensen raakt, als het verwondering oproept en emotie. Wat dat betreft ziet ze bij volken die niet zo ver van de natuur afstaan als wij, manifestaties van kunst die wij in het westen niet meer kennen, die we zijn kwijt geraakt.

Kunstenaars met een beperking kunnen werk maken dat mensen raakt en emoties oproept. Daarmee kunnen ze iets belangrijks geven aan de samenleving. Sommige mensen dragen met hun specialisme bij aan de economische waarde of ontwikkelen kennis, anderen dragen bij aan de verrijking van cultuur of omgangsvormen. Dat is ook de reden om het werk van kunstenaars met een beperking maatschappelijk te waarderen: het contact met zulke bijzondere

kunstwerken biedt een verrijking van onze cultuur en ons zijn.

Toinette wil die visie graag verder uitdragen. Het onderzoeksproject is daar een instrument voor. Het begint klein, stukje bij beetje, maar ze kan zich ook een wat spectaculaire, creatieve aanpak voorstellen. "Theater!", zegt ze, "Ik houd van shockerend theater. De deuren en vensters moeten open!"

Ze heeft prachtige voorstellingen gezien van groepen die werken met mensen met een beperking, Theater Totaal uit Nieuwegein en de groep Diagonaal. Ze vindt het jammer dat deze spelers eigenlijk alleen maar kunnen spelen in een groep van mensen met een beperking en er voor hen geen plaats is in het reguliere theater. Ook daar moeten nog wat deuren en vensters open.

Na afloop van het gesprek lopen we nog wat door het gebouw van de hogeschool. Het staat er nog maar een paar jaar en ziet er goed geoutilleerd uit, met veel faciliteiten voor de studenten. En er is een kleine, maar van alle technieken voorziene theaterzaal.

"Het instituut Social Work wil zich graag op creatief gebied profileren", zegt Toinette.

Dat is mooi, denk ik, en met haar als inspirator zal dat ook wel lukken.

*Henk van Es
bestuurslid Special Arts*

Case (Kees van der Knaap);
The Big Hole; polystyreen,
polyurethaanschuim, gips, papier,
huidenlijm en olieverf op een
ondergrond van MDF en chipwood;
mei 2007; 120 x 120 cm
www.atypicalcase.com

Nieuwe kunstinzichten

Galerie Atelier De Kaai

Galerie Atelier De Kaai is deze zomer een bijzonder kunstenaarsproject gestart dat deels gesubsidieerd is door Kunstenaars&CO uit Amsterdam. Een landelijke organisatie die kunstenaars stimuleert en ondersteunt bij het verwerven van economische zelfstandigheid.

Galerie Atelier De Kaai werkt al jaren met sociaal artistieke projecten in verschillende netwerken. De essentie van deze projecten ligt in de ontmoeting en de samenwerking van kunstenaars met een beperking en hedendaagse kunstenaars. Gebleken is dat deze samenwerking waardevol kan zijn voor beide groepen. De Kaai was al een tijdje op zoek naar kunstenaars die een aantal nieuwe technieken kon leren aan de doelgroep. Technieken op het gebied van textiel, muziek en vooral multimedia (bijvoorbeeld animatie). In samenwerking met Kunstenaars&CO is hiervoor een kunstenaarsproject ontwikkeld.

Uit een grote groep sollicitanten zijn vijf kunstenaars geselecteerd, Annick Halier, textiel, Eva Meijer, literatuur/muziek, Rianne van Duin, animatie en Dieuwke van der Heuvel, fotografie. Marc Vos, fotograaf, is uitgekozen om het hele project fotografisch te documenteren.

De textielworkshop deelnemers aan het werk met hun favoriete coupons

Foto: Marc Vos

Bezoek aan een stoffenkraam

Bij het schrijven van dit artikel zijn twee workshops achter de rug en de derde loopt. Het enthousiasme van de deelnemers is groot. Annick Halier beet de spits af met de textiel workshop. Zij begon met een bezoek te brengen aan de stoffenkraam op de drukke dinsdagmarkt in Goes. De vijf deelnemers zochten met veel genoeg hun favoriete coupons uit tussen de rollen stof. Stoffen met bloemmotieven, met geweven gouddraad, in hemelsblauwe en andere kleurpatronen gingen in een grote tas mee naar het atelier. Mooi om te zien dat de stoffen pasten bij de persoon die de keuze had gemaakt. De opdracht was niet voor iedereen makkelijk, want er moest genaaid worden. Het resultaat was er niet minder om.

Annick wist op haar rustige manier verschillende oplossingen te bedenken voor problemen waar de deelnemers tegenaan liepen. Opgevolgde objecten van stof werden geplakt op doek en de tussenruimtes zijn ingevuld met verf. Een mooi beeld aan de muur, in een techniek die een aantal kunstenaars van De Kaai zeker weer zal gebruiken.

Muziek bindt

Eva Meijer bracht woorden en muziek samen. In eerste instantie was er niet veel animo. Maar bij de eerste klanken van de gitaar liepen de nieuwsgierigen naar boven en voegden zich bij de groep. Dat muziek bindt bleek ook uit het gedrag van iemand die normaliter moeilijk is te motiveren. Eerst luisterde deze persoon verlegen aan de deur, daarna stapte ze binnen en voor Eva het wist was zij de meest actieve deelnemer. Rik Meijer, bekend van zijn poëzie, schreef een speciaal gedicht voor Eva en samen zetten zij hun voorkeursmuziek eronder. Het samenspel was subliem. Voor de anderen maakte Eva een

eilandenlied, waarbij iedereen zijn verhaal zong. Voor een niet horende deelnemer, die toch de wens had aan de muziekgroep te willen deelnemen, was alleen het vasthouden van een gitaar genoeg. De volgende dag tekende zij een vrouw met een gitaar die haar geluk niet op kon. De groep mocht zijn meest geliefde zanger voordragen. Het was geen verrassing dat het lied van Frans Bauer, 'Heb je even voor mij' werd gekozen. Door het ritme mee te stampen met de voeten en het klappen in de handen kon de niet horende deelnemer volop genieten van het ritme dat zij voelde. Het concertje dat op de laatste dag werd gegeven voor de begeleiders van De Kaai was hier en daar zelfs ontroerend voor hen. Dat het zo snel tot resultaat kon leiden hadden zij niet verwacht. De deelnemers bleken onvermoede talenten te bezitten, een mooie stem, goed ritme gevoel en een groter concentratievermogen dan verwacht. Dit alles het resultaat van een andere benaderingswijze.

De Engelse dropstad

De derde workshop 'animatie' is net gestart en ook hier is het enthousiasme duidelijk zichtbaar. Het eerste filmpje 'De Engelse dropstad' is gemaakt. De achtergrond daarvan is getekend door een bijzonder talent, Alain Baillieur. Hij verbaast iedereen met zijn minutieus getekende stripfiguren, spuit muren vol met graffiti en mag zich 'the King' noemen. Als achtergrond van het eerste animatiefilmpje tekent hij een stad. Hij is zo enthousiast dat hij dolgraag zelf aan de slag wil met deze animatietechniek. Tot nu toe is het project geslaagd, omdat

hierdoor de technieken die de kunstenaars van De Kaai zich eigen hebben gemaakt, zijn uitgebreid. Hier en daar zie je de invloed van deze bijzondere middagen. Lapjes stof worden gebruikt voor ander beeldende objecten en gedichten worden geschreven om op muziek gezet te worden.

Er wordt daardoor serieus overwogen om een taal- en muziekmiddag in te stellen. Daaruit blijkt dat de workshops de verwachtingen overtreffen. Plan is om in het najaar een gezamenlijke expositie te houden van de resultaten van de workshops en de werken van de reguliere kunstenaars. Alle ervaringen van de workshop worden dan getoond. Op dit moment liggen er plannen om in de boekhandel 'de Drukkerij' in Middelburg het project te presenteren. Dit kunstproject is daarmee een voorbeeldproject voor ateliers in Nederland.

Phia Verstraete en Hetty Schaart

Galerie Atelier De Kaai
www.artotheek.be
www.kunstenaarsenco.nl

Boven:
 Monicque Smallegange in actie
 tijdens de animatieworkshop
 Foto: Hetty Schaart

Rechts:
 Eva Meijer en Thea Boss tijdens de
 muziekworkshop
 Foto: Hetty Schaart

Sensibele handen

Een weekend beeldhouwen in de Hof van Eden

Negentien visueel gehandicapte mensen, zes begeleiders, een beeldhouwer/docent, een prachtige locatie in Linden met heel veel ruimte in huis en tuin, speksteen, Belgisch hardsteen, albast en gelukkig ook de zon: alle ingrediënten om te zorgen voor een buitengewoon geslaagd beeldhouwweekend voor leden van de beeldhouwgroep van KUBES.

KUBES is een stichting die mensen met een visuele beperking stimuleert om actief bezig te zijn met kunst. De stichting bestaat 20 jaar en dat is voor (p)art reden om aandacht te besteden aan het jaarlijkse beeldhouwweekend van de stichting. Ruud Schrijvershof geeft de kunstzinnige begeleiding, anderen zorgen dat er hand- en spandiensten worden verleend.

“Is het bijzonder om les te geven aan mensen met een visuele handicap? Vraagt het andere begeleiding, zorgen de visuele beperkingen ook voor beperkingen bij het werken in steen?”

Ruud Schrijvershof is hierover stellig. Deze deelnemers zijn dezelfde als diegene die kunnen zien. Ze zijn eigenwijs of luisteren aandachtig, ze zijn ongeduldig of nemen alle tijd, ze hebben inzicht in vorm of hebben een hang naar details. Sommigen zijn getalenteerd en kunnen zich met recht (amateur) kunstenaar noemen, voor anderen is het beeldhouwen een leuke en zinvolle hobby, maar zijn de resultaten minder artistiek. Er is dus geen sprake van een speciale methodiek voor blinde of slechtziende beeldhouwcuristen. Het enige verschil zit hem in het laten zien. Dat gebeurt door middel van de handen. Maar voor een beeldhouwer is het zo vanzelfsprekend om zijn beeld te voelen, dat dat geen extra inspanning vraagt.

“Is het dan voor de beeldhouwer met een visuele handicap een beperking dat hij niet kan zien? Is hij beperkt in zijn vormtaal, in het werken in een bepaalde techniek of een bepaald materiaal?”

Allemaal zeer relatief, aldus Schrijvershof. Deze mensen kunnen in elke techniek en elk materiaal werken, net als zienden. Maar ten aanzien van de vorm zijn er wel grenzen. Een beeld moet nog

te omvatten zijn met de handen, groter dan een meter wordt dus lastig. En het werken naar model is moeilijk, omdat de zitter dan voortdurend betast zal worden.

“Is het misschien zelfs omgekeerd, heeft het een meerwaarde als je het moet hebben van voelen, juist omdat dat voor een beeldhouwer zo belangrijk is?”

Ook dat is volgens Schrijvershof niet het geval, hij wil noch problematiseren, maar ook niet romantiseren. Mogelijk hebben mensen met een visuele beperking een grotere concentratie, gaan ze meer op in hun werk en krijgt het

beeld daardoor een grotere intensiteit. Maar een meerwaarde ziet hij niet direct.

Schrijvershof concretiseert meer specifieke aandachtspunten bij het beeldhouwen van mensen met een visuele beperking. Een aantal cursisten werkt bijvoorbeeld graag naar de natuur. Dat is lastig, want zo iemand, zeker als hij blind is geboren, heeft voortdurend de ander nodig om te bevestigen dat het beeld 'klopt' met de werkelijkheid. Schrijvershof ervaart dat niet zozeer als een beperking, maar vooral als een niet goed uitgangspunt. De beeldhouwer maakt zich op die manier afhankelijk van een ander. Iemand die nog nooit een Ufo heeft gezien, heeft ook niet iemand anders nodig, om hem te vertellen hoe hij een Ufo zou moeten vormgeven. Maak het zoals je het zelf ziet (voelt) of ervaart, dat is de beste insteek!

Over het algemeen vindt hij het fascinerend dat een beeldhouwer al tastend iets ontdekt, namelijk een vorm die spanning oproept, die artistiek interessant is. En dat heeft niets te maken met naturalistisch en lijkend op de werkelijkheid. Zowel bij de vorm van een olifant als van die van een abstract werk gaat het daarom en niet om het lijken op de werkelijkheid.

Is die spanning ook te vinden in de werken van de deelnemers van dit weekend?

Dat is zeker het geval bij een aantal van hen. Van die kunstenaars wordt dan ook werk tentoongesteld op de jubileumtentoonstelling van KUBES in het Slot Zeist. Het gaat om werk van Leendert Wijtman, Herma Mans, Janneke

de Groot-Sweers en van George Kabel. Hun werken illustreren de opvatting van Ruud Schrijvershof, dat er niets bijzonders is aan het werk van beeldhouwers met een visuele beperking. Net als zienden werken zij vanuit hun eigen keuzes voor vorm, thema en techniek. En maken ze werk dat interessant, plezierig of spannend is. En ook voor de beschouwer van hun werk is er niet meer en niet minder te zien dan het resultaat: organische, speelse of diepzinnige beelden, abstract of figuratief. Tegelijkertijd is het zien werken van deze beeldhouwers een bijzondere ervaring. De geconcentreerdheid op het eigen werk, en, wanneer er contact is met een ander, de aandacht voor die persoon lijken een meerwaarde, een gevolg van het niet kunnen zien.

Gelukkig spreken de beelden voor zich.

Ga ze zien in Slot Zeist en luister er naar met uw handen.

Klaaske de Vos

Dit artikel is een gedeelte van de tekst zoals gepubliceerd in de catalogus behorend bij de jubileumexpositie van Stichting KUBES.

Expositie "De kunst van het anders zien X"
Van 12 oktober t/m 2 november 2008 in
Slot Zeist.

Zinzendorflaan 1
3703 CE Zeist
Telefoon: 030 - 6921704
www.slotzeist.com

Stichting KUBES
Telefoon: 030 - 2318438 (werkdagen
van 19.00 - 21.00 uur)
E-mail: kubesbestuur@anderslezen.nl
www.kubes.nl

Linkerpagina boven:

George Kabel, Ra

Foto: via Stichting KUBES

Linkerpagina onder:

Herma Mans, Verlangen, 2004

Foto: via Stichting KUBES

Boven:

Janneke de Groot-Sweers,

Grote Uil, 2006

Foto: via Stichting KUBES

Rechts:

Leendert Wijtman, Doggy 3, 2008

Foto: via Stichting KUBES

Roel Heijmans Ring

Kunstprijis voor kunstenaars met een beperking

Ontmoet Roel Heijmans en je ontmoet een bijzonder mens. Kunstenaar in hart en nieren en een voorvechter voor het recht van zichtbaarheid van mensen met een beperking. Roel heeft zelf een lichamelijke beperking en kent het gevoel van gediscrimineerd en onheus bejegend worden. Als hij over zijn ervaringen praat is de pijn van de kwetsuren zichtbaar. Toch is hij in staat, voortdurend weer, om deze pijn niet blijvend onder zijn huid te laten kruipen. Roel komt in actie, mede vanuit zijn vertrouwen en zijn geloof. Iedere keer weer strijdt hij voor zijn eigen vrijheid en die van anderen. Hij schuwt het gesprek niet, gaat de discussie aan en bedenkt regelmatig kunstzinnige acties om dat waar hij voor staat onder de aandacht van anderen te brengen: vrijheid.

Zo bedacht hij enkele jaren geleden dat er voor kunstenaars met een beperking nog geen kunstprijis bestond. Hij ontwikkelde de Roel Heijmans Ring, een beeldende kunstprijis voor een organisatie met een bijzondere dienstverlening of een individuele kunstenaar met een beperking. De Ring als symbool voor bijzonder kunstenaarschap die ieder jaar van hand verwisselt. Heel puur, want Roel heeft er bewust voor gekozen om geen oorkondes of een blijvend aandenken aan de Ring te koppelen. Hij zag het vooral als een eer om de Ring te ontvangen, deze een jaar te mogen dragen en dan weer door te geven aan een volgende. Roel kocht de Ring en liet het getal 7 erin graveren, het symbool van vrijheid.

Een mooi gebaar in ere hersteld

In 2001 heeft Roel de Ring voor de eerste maal uitgereikt aan Special Arts (toentertijd Very Special Arts Nederland). De wijze waarop deze organisatie zich profileerde met de kunst en de kunstenaars met een beperking richting reguliere kunstwereld mocht volgens Roel bekroond worden met zijn Ring.

Special Arts heeft geheel volgens de gedachte van Roel in 2002 de Ring doorgegeven aan Pia Vos-Visser. Haar werk is al jarenlang opgenomen in de collectie van Special Arts en is van hoge en bijzondere kwaliteit. Daarna is het helaas stil gebleven en is de Ring niet meer van hand verwisseld.

Een kunstprijis behoeft enige organisatie en heeft tijd nodig om een traditie te worden, die voor ieder herkenbaar is en die de spannende vraag oproept: 'word ik ringdrager?' Gelukkig heeft Special Arts op verzoek van Roel het besluit genomen om een rol te spelen bij de uitreiking ervan. Op die wijze blijft de Ring de kunstprijis van Roel, maar wordt hem een platform geboden om de Ring door te geven.

Roel zelf wil niet meebeslissen wie zijn ring krijgt. Daarom zal een jury, bestaand uit in elk geval een lid van de selectiecommissie van Special Arts samen met de dra(a)g(st)er van de ring de nominaties en prijswinnaar vaststellen. Het is de bedoeling dat in 2009, tijdens de K4 Award, de eerstvolgende overhandiging plaatsvindt.

De symboliek van de Ring

De Ring wordt gesierd door een gegraveerde 7. Het getal 7 is het vrijheidssymbool voor Roel Heijmans en bevat 7 waarden. Dat is de reden dat hij de Ring ook wel de 7-vrijhedenring noemt. Het gaat om de volgende waarden:

Vrijheid van emancipatie

Vrijheid van religie en godsdienstonderwijs

Vrijheid van reizen en te gaan waar je wilt

Vrijheid van het debat, van meningsuiting en verdraagzaamheid

Vrijheid te zijn wie je bent en het respect voor de andere medemens

Vrijheid van liefde, geliefd worden en liefhebben

Vrijheid van kunstenaarschap en verbeelding

Roel heeft met de Ring op waardige wijze vorm gegeven aan de vrijheid om kunstenaar te zijn met een inspirerende verbeelding.

Jonaske de Ruiter
directeur Stichting ateliers en
galerie Leonardo da Vinci
Ermelo
www.leonardodavinci-kunst.nl

KUNST & SCHOONHOVEN KERAMIEK

Maatwerk in keramiek

Onze fabriek, Schoonhoven Keramiek (1920), produceert op ambachtelijke wijze keramiek en heeft daarbij als specialisme het reproduceren van kunst op een grote verscheidenheid van keramische vormen. Wij werken samen met vele bekende en minder bekende kunstenaars geheel naar wens van de klant.

Wij produceren originele relatiegeschenken en kerstgeschenken in opdracht van bedrijven en instellingen. Voortdurend zijn wij op zoek naar inspirerende samenwerkingsverbanden met kunstenaars, ontwerpers en kunstacademies. Inmiddels hebben wij in samenwerking met vele ateliers voor kunstenaars met een beperking schitterende opdrachten uitgevoerd. Tot grote tevredenheid van zowel onze opdrachtgevers als ook de vele ateliers met hun kunstenaars.

Schoonhoven Keramiek B.V. • Wal 13-15 • 2871 BB Schoonhoven • T +31 (0)182 382344 • F +31 (0)182 386064
E. info@schoonhovenkeramiek.nl • www.schoonhovenkeramiek.nl

www.schoonhovenkeramiek.nl

Galerie Amsterdam

Verkoop en verhuur van kunst

Lutmastraat 181-183

1073 GT AMSTERDAM

tel. : 020-5722770

fax : 020-5722770

website : www.galerieamsterdam.nl

e-mail : info@galerieamsterdam.nl

openingstijden : di t/m za 10.00-16.45 uur

Atelier 't Carillon

Markt 4

6041 EL ROERMOND

tel. : 0475-319619

fax : 0475-339827

e-mail : joyce.marteau@daelzicht.nl

openingstijden : di/wo/vr/za 10.00-17.00 uur en
do 10.00-20.00 uur

De Wijde Doelen

Grafiek en Keramiek Atelier

*Linoleumsneden, zeefdrukken, ansichtkaarten,
oliepastels. Seriematige en vrije keramiek.*

Biltstraat 333

3572 AS UTRECHT

tel. : 030-2331836

fax : 030-2382387

website : www.wijdedoelen.nl

e-mail : info@wijdedoelen.nl

openingstijden : bezoek na telefonische afspraak

Jans Pakhuys

Voorheen Hof12Galerie

Grote Sint Jansstraat 4

3811 HX AMERSFOORT

tel. : 033-4611779

fax : 033-4613382

website : www.amerpoort.nl/janspakhuis

e-mail : janspakhuis@amerpoort.nl

openingstijden : di t/m za 11.00 - 17.00 uur en tijdens
kunstijkroute elke 3e zondag v/d maand
van 14.00-17.00 uur en op afspraak.

Atelier 'De Haagse School'

Westeinde 139

2512 GW DEN HAAG

tel. : 070-3453497

fax : 070-3453522

e-mail : atelierdehaagseeschool@planet.nl

openingstijden : dinsdag-, woensdag-, donderdag-, en
vrijdagmiddag 13.00-16.00 uur, één keer
in de maand op zaterdag geopend en op
afspraak

Galerie-Atelier de Kaai

J.A. van der Goeskade 65

4461 BJ GOES

tel. : 0113-222891

website : www.artotheek.be

e-mail : galeriedekaai@gors.nl

openingstijden : ma t/m vr 09.00-16.00 uur,
za 11.00 - 15.00 uur

Atelier Op de Bies

onderdeel van de koraalgroep

Hereweg 96

6373 VL LANDGRAAF

tel. : 045-5330860

e-mail : biesonderrepro@opdebies.koraalgroep.nl

openingstijden : ma t/m vr 09.30-12.15 uur en
13.30-16.15 uur

Galerie Atelier Herenplaats

Schiedamse Vest 56-58

3011 BD ROTTERDAM

tel. : 010-2141108

fax : 010-2133896

website : www.herenplaats.nl

e-mail : atelier@herenplaats.nl

openingstijden : ma t/m vr 13.00-17.00 uur

“Vrouwen zijn totaal anders dan mannen. Vrouwen kunnen baren en door het oergeweld van die gebeurtenis staan ze anders in het leven en zijn ze op een andere manier verbonden met hun medemens.” Die kracht en die verbondenheid wil Briggitte Jansen weergeven in haar werk. Kracht spreekt er zeker uit haar werken, de vrouwen die Briggitte schildert, zijn geen doetjes, ze nemen hun ruimte in op het doek en kijken open de wereld in.

Vrouwenpower, kunst met pit van een betrokken kunstenares

Briggitte Jansen, Russische vrouw
met hoofddoek, 2003, acryl,
60 x 50 cm
Foto: Gerard van Rossum

Strijdbaar

Sommige mensen worden vaker geconfronteerd met de dark side of life dan anderen. Briggitte Jansen is één van die mensen. Ze heeft een aangeboren nierziekte, waardoor ze regelmatig gedialyseerd moest worden. Ze lijdt aan multiple sclerose, waardoor haar algemene conditie niet

goed is en ze zich moeizaam voortbeweegt. En in haar persoonlijk leven vonden diep ingrijpende gebeurtenissen plaats, die haar behoorlijk uit het lood hebben geslagen. Onlangs werd ze daarom opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis.

Het bijzondere is dat een aantal van die door tegenslag getroffen mensen een veerkracht heeft, waardoor ze in staat zijn om ook de bright side of life te zien. Ook Briggitte lukt het om, ondanks de tegenslag, het positieve in haar leven te benadrukken.

Gelukkig heeft ze inmiddels een donornier, waardoor de dialyse niet meer nodig is. Ze heeft twee prachtige dochters, die haar steunen door dik en dun. Evenals vrienden en vriendinnen, die haar in haar dagelijks leven bijstaan. En ze heeft haar kunst, die haar dwingt zich te concentreren op vorm, kleur, compositie en onderwerp. Het schilderen geeft haar afleiding, zin en plezier. En vooral ook een reden om trots te zijn, want haar schilderijen zijn gloedvol en hebben een bepaalde authenticiteit. Dat authentieke komt ongetwijfeld voort uit haar eigen karakter: positief, eigenzinnig en vooral van een generatie, die vrouwen niet vanzelfsprekend dezelfde positie als mannen gaf. Een strijdbare vrouw, die haar seksegenoten als belangrijkste onderwerp van haar kunst heeft gemaakt.

Open ogen

Voor Briggitte is een kunstenaar iemand die anderen wakker houdt. Wat haar betreft mag kunst een grote mate van actualiteit bezitten, dus ook dienend zijn aan een maatschappelijke zaak. Zo schilderde ze twee vrouwen naar aanleiding van een artikel in Vrij Nederland.

De vrouwen zaten in de Mozes en Aäronkerk in Amsterdam, omdat hun mannen geen verblijfsvergunning kregen. Door deze vrouwen te portretteren gaf Briggitte vorm aan haar bewondering voor de kracht van deze vrouwen en tegelijkertijd uitte ze haar opvattingen over hun situatie.

Het schilderij 'Russische vrouw met hoofddoek' is gemaakt vanuit dezelfde drive. Maar het sterke van dit schilderij is, dat de kijker niet in de eerste plaats betrokken wordt bij een persoonlijk of politiek verhaal, maar dat hij wordt geraakt door de diepe kleuren van achtergrond en gezicht. Het blauw van de achtergrond attendeert ons nog sterker op de ogen, die zeer sprekend zijn. Het rood van de sjaal vestigt tevens de aandacht op de kleine mond. Niet alleen door de kleuren is het sterk, het is vooral een goed schilderij omdat het een portret is van een persoon. Het geeft een vrouw weer die open en ietwat verwonderd de wereld in kijkt, maar die tevens afstand houdt, wat blijkt uit de gesloten, wat zuinige mond.

Het schilderij 'Boerin uit Roemenië' is meer

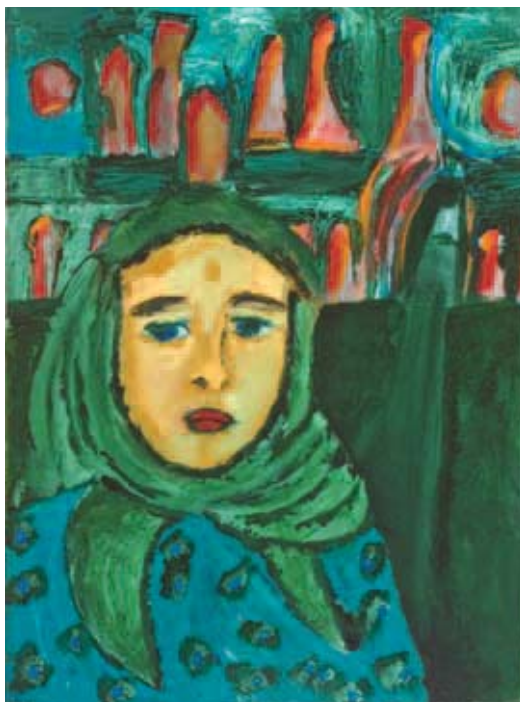
uitgewerkt en decoratiever. In dit werk domineren de kleuren blauw en groen, de kleuren van het platteland. De vrouw heeft een blauw jak aan met groene motieven, als achtergrond zijn abstracte rode vormen geschilderd. Ze draagt een groene hoofddoek en de grote blauwe ogen kijken het doek uit. "Ik begin altijd met de ogen, als die zijn gelukt, komt het goed, dan komt het schilderij vanzelf naar me toe", aldus Briggitte. Inderdaad, de ogen zijn dominant, ook in het schilderij 'Mijn grootmoeders'. De ene vrouw kijkt streng het doek uit, de ander houdt haar ogen neergeslagen en glimlacht ingehouden.

Doordachte kunst

Het werk van Briggitte is al vele jaren opgenomen in de kunstuitleen van Special Arts. Haar schilderijen zijn daar een beetje een vreemde eend in de bijt. Veel van de kunstwerken van de kunstuitleen van Special Arts zijn te bestempelen als 'outsider art', kunst waaruit een bepaalde fascinatie van de maker blijkt voor een bepaald onderwerp. De kunstenaars denken daar niet over na, die fascinatie is er en uit zich in een bepaald thema,

Briggitte Jansen,
Mijn grootmoeders, 1999,
acryl, 44 x 59 cm
Foto: Gerard van Rossum

Brigitte Jansen, Boerin uit Roemenië, 2003, acryl op doek, 80 x 60 cm

Foto: Gerard van Rossum

kleurgebruik of techniek en ze trekken zich niets aan van bestaande modes of trends.

Bij Brigitte zien we ook een fascinatie, in haar geval voor vrouwen. Maar haar wijze van werken is doordacht, vanuit een opvatting, een idee en tevens gerelateerd aan de actualiteit. Ze overdenkt wat ze wil bereiken, wat ze wil tonen en ze weet waarom ze dat wil. Daarmee staat ze in de traditie van de Westerse kunst. En ze sluit daarmee tevens aan bij een aantal toonaangevende kunstenaars, vaak vrouwen, die vanuit een bepaald engagement kunst maken. Dat Brigitte dat doet is ook een gevolg van haar achtergrond, ze heeft de kunstacademie gevolgd en verkeert in een kring van beeldend kunstenaars in haar woonplaats Zutphen. Die confrontatie werkt inspirerend en geeft ideeën voor vorm en onderwerp.

De persoon van Brigitte, haar ervaringen, opleiding en omgeving maken de schilderijen van haar tot wat ze zijn: sterke kunstwerken van vrouwen met power, die net als de maker ervan met kracht hun leven vormgeven.

Klaaske de Vos

KUNSTENAARS IN EEN ANDERE SETTING

Met projecten waarin kunstenaars hun unieke vaardigheden ook kunnen inzetten buiten de directe kunstsector vergroot Kunstenaars&CO de markt voor kunst(enaars). Kunstenaars&CO werkt samen met een groot aantal partners uit de publieke sector en het bedrijfsleven.

Kunstenaars&CO helpt ook u graag bij het vinden van geschikte kunstenaars en projecten die passen bij uw organisatie. Heeft u interesse of wilt u meer over ons weten? Kijk op www.kunstenaarsenco.nl of stuur een e-mail naar info@kunstenaarsenco.nl

www.kunstenaarsenco.nl

Vandaag zak ik af naar het zuiden van het land, naar Roermond, de stad waar de Roer en de Maas met elkaar kennismaken. Stad van 'De Rattetoren', een restant van de oude vestingwerken, en geboortestad van architect Pierre Cuypers, oud rijksbouwmeester van o.a. het Rijksmuseum en het station in Amsterdam. Ook een stad met het 'Carillon', winkel, atelier, kunstgalerie en artotheek, onderdeel van Stichting Daelzicht.

Atelier in de schijnwerper

Van gevangenissen, papegaaien, en een gothic kunstenaar

Terwijl het carillon speelt, midden in het oude centrum van Roermond, kom ik in een gemoedelijk kleurenspeel van houten speelgoed, keramiek, kaarten, cadeaus, tekeningen en schilderijen in de winkel Carillon. Aan de kassa een cliënt die duidelijk de baas is en mij vriendelijk begroet. Samen met een paar andere cliënten bestiert hij per toerbeurt de winkel die zeer smaakvol is ingericht. Ik loop door naar achteren waar de verflucht mij tegemoet komt, waar föhns luidruchtig de natte verf drogen en waar een tiental kunstenaars opkijkt van hun werk en mij verwachtingsvol begroet. Iemand roept mij: "Jij komt ook met mij praten, hè?" Blijkbaar is mijn

komst aangekondigd.

Ik word vriendelijk ontvangen door de beide begeleidsters en we bespreken wat te gaan doen. In de zomermaanden van 2008 was ik al eens in het Carillon om werk te selecteren voor Special Arts. Vooral het werk van Caspar Russel boeide mij. Ik selecteerde behoorlijk wat werken van Caspar en besloot na de zomer terug te komen om het atelier en de kunstenaars in de schijnwerper te zetten.

Caspar Russel (1958) staat te werken voor een schildersezelsel met daarop een werk van 70 bij 100 cm. Met een verfkwest heeft hij horizontale lagen acrylverf aangebracht. In sommige lagen heeft hij met de achterkant van zijn kwast getekend. Herkenbaar zijn hoofden. Kale hoofden met aan de zijkant nog een rand van haar. Hoofden soms en profiel getekend, soms van achteren, soms van voren.

"Dag Caspar, wat ben je aan het schilderen?"
"Een gevangenis."

"Ben je wel eens in een gevangenis geweest?"
"Nee, nooit!" Bijna verschrikt.

Op de achtergrond wordt dit beaamd door de andere kunstenaars.

"Wat staat er nog meer op het schilderij?"

"Deuren, en bewakers. Hoeveel jaar bent u?"

"Ik ben kunstenaar! Mijn broer is ook kunstenaar en toneelspeler. Soldeerwerk daar aan de muur. Een hoofd."

Caspar neemt mij mee naar een soldeerwerk van een draadfiguur, een hoofd, dat aan de

Caspar Russel,

Links rood gezicht 2, 2005,
acryl, 70 x 100 cm

Foto: Albert Sanders

muur hangt. Weer in dat typerende handschrift van hem: een man met kalend hoofd maar dan in een draadfiguur. Terug naar zijn ezel.
 "Waarom schilder jij gevangenissen?"
 "Weet ik niet!"
 "Hoe lang schilder jij al?"
 "Al 15 jaar."

bewakers, Maria's

Joyce, de begeleidster geeft aan dat Caspar al sinds zijn kinderjaren tekent. Op het internet vind ik informatie over een tentoonstelling van vier leden van de familie Russel die allen in de kunsten werkzaam zijn. Caspar heeft het blijkbaar met de papelepel ingegoten gekregen.

Zijn werk is authentiek, groots, kleurrijk met eigen kleurcombinaties, laag over laag aangebracht. Hij maakt veel gebruik van verticale en horizontale lijnen. Titels als, 'Vrienden', 'Links rood gezicht', 'Jan Hoogenbosch', 'Zonnebril' en het mysterieuze 'M.A.G.' proberen betekenis te geven aan zijn werken.

Al zijn werk is betekend, bijna bekrast met figuratieve voorstellingen van koppen en gezichten. Tegelijkertijd lijken zijn schilderijen systemen. Veroorzaakt door een krachtige dwang, een fascinatie tot ordening? Ordening van wat, van zijn leefwereld, zijn denken? Caspar laat verbaal weinig los. Zijn beeldtaal echter is van een groot gebaar, met een eigen handschrift.

Ik laat Caspar achter met zijn föhn en zijn

schilderij, gefascineerd door zijn vormen, maar onbekend met zijn drijfveer. De werken van Caspar zijn al vaker geëxposeerd en aangekocht door diverse musea en particulieren.

Ik probeer ook een praatje te maken met de andere kunstenaars van het atelier. Corina (1964) neemt mij mee naar haar schilderij. Zij praat honderd uit over carnaval en over feesten; haar favoriete bezigheid. Tussen neus en lippen wijst ze mij ook fijntjes op het feit dat de ruimte waarin ze werken eigenlijk veel te klein en te benauwd is. Ik kan dat alleen maar beamen. Zeker in de zomer moet het er bloedheet zijn. Zijn er ook ARBO-regels voor ateliers?

Hans Engelhart (1954) tekent met de tong uit zijn mond. Zeer geconcentreerd brengt hij de verf aan alsof zijn leven ervan afhangt. Hans maakt landschappen, Maria's en papegaaien. Het is maar dat ik het weet!

Sjef Janssen (1964) maakt zeer kleurrijke koppoters op grootformaat (70 x 100 cm) met pastel op zwart papier. Trots poseert hij met zijn werk voor de foto.

Jack Hendriks (1963) is de bloemspecialist. Met een fijn penseel schildert hij bloemmotieven op doek. Dat doet hij naar eigen zeggen twee dagen in de week van 10.00 tot 16.00 uur. Jack valt mij vooral op vanwege zijn uitgesproken versieringen met ringen, piercings en kettingen. Brutaal informeer ik naar deze zeer opvallende uiterlijke versieringen: Jack is gothic!

Samen met Joyce draag ik een flinke stapel kunstwerken naar mijn auto. Na nogmaals een selectie door de voltallige selectiecommissie zullen de geselecteerde werken worden ingelijst en in de collectie van Special Arts opgenomen worden. Daar wachten ze om uitgeleend te worden aan bedrijven en instellingen waar ze

Gothic Jack Hendriks aan het werk;

Hans Engelhart in

opperste concentratie;

Sjef Janssen met pastelwerk;

Caspar Russel

Foto's: Albert Sanders

aan de muur kunnen schitteren.
Tot vermaak, verbazing en
verwondering over deze steeds
weer bijzondere beeldtaal van
deze bijzondere mensen.

*Albert Sanders,
docent beeldend vormen, SPH,
Instituut Sociale Studies van de
HAN te Nijmegen*

Carillon, winkel en atelier
Markt 4
6041 EL Roermond
Telefoon: 0475 - 319619
E-mail: carillon@daelzicht.nl

Caspar Russel, M.A.G., 2003, acryl, 70 x 100 cm

Foto: Albert Sanders

p art

NIEUWS OVER KUNST VAN MENSEN MET EEN HANDICAP

**Neem nu een jaarabonnement (p)art
En ontvang (p)art tot december 2009 voor slechts**

€19,50!

Zo ontvangt u elk kwartaal nieuws en achtergrond over:

- kunst van mensen met een handicap
- ateliers
- exposities
- activiteiten
- onderzoek

Bel 0343-420444 E-mail info@specialarts.nl

Bianca's rozen in een tuincafé

In het Friese Buitenpost ligt de prachtige botanische tuin De Kruidhof met zeventien verschillende thematuinen, waaronder een meditatie tuin en een heemtuin, een fruihof, een varenhof en natuurlijk een rosarium.

In De Kruidhof ligt het tuincafé De Uithof, grotendeels ingericht met rotan stoelen rond lichte houten tafels en met een groot terras. Sinds 2007 werkt de Kruidhof samen met Talant, aanbieder van zorg en steun aan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking. Cliënten van Talant werken o.a. in het winkeltje van De Kruidhof, in de keuken en in de bediening in het tuincafé.

Gedurende de afgelopen maanden waren in tuincafé De Uithof schilderijen te zien van Bianca Venmans. Bianca (1971) werkt in atelier De Blauwe Roek in Drachten, dat ook onderdeel is van Talant. Ondanks het ontbreken van de expositie-aankondiging bij de ingang en een lijst van de tentoongestelde werken vond ik mijn weg. De tentoonstelling bestond uit helder gekleurde bloemenschilderijen met grote, eenvoudige vormen omsloten door stevige,

zwarte contourlijnen.

Bianca houdt vooral van rozen, die ze eerst met potlood schetst en dan met acryl uitwerkt. Ze werkt het liefst op grote houten panelen. Sommige schilderijen laten enkele bloemen zien op een effen achtergrond in een heldere kleur. Er zijn ook composities van rozen op een in kleurvlakken opgedeelde achtergrond die aan textieldessins doet denken.

De rozen van Bianca hebben de kracht om van iedere ruimte een rosarium te maken. Dat zou ook bij de De Uithof het geval zijn, ware het niet dat ze daarvoor een beetje te donker hangen en dat het zicht op een aantal schilderijen belemmerd wordt door de aanwezige kamerschermen. Jammer!

De Kruidhof - elk jaar geopend van eind april tot begin oktober - is een bezoek zeker waard, ook als daar een reis voor gemaakt moet worden. Tuincafé De Uithof is dan een gastvrije pleisterplaats. Met wat verbeteringen krijgen de gasten daar, naast een prima hapje en drankje, ook een artistieke traktatie.

Krijnie Valentien-Pikart

De Kruidhof
Botanische Tuin Fryslân
Schoolstraat 29B
9285 NE Buitenpost
Telefoon: 0511 - 541253
www.dekruidhof.nl

Atelier & Kunstuitleen
de Blauwe Roek
Museumplein 6
9203 DD Drachten
Telefoon: 0512 - 54 90 02
E-mail info@deblauweroek.nl
www.deblauweroek.nl

Bianca Venmans, Rozen, acryl op hout (multiplex), 2008
Foto: via Atelier & Kunstuitleen de Blauwe Roek

Rozekes

Ik heb iets voor de bloemen
het heeft een heel ander
effect dan iets anders

ik kan het moeilijk zeggen:

ik teken ze

rozekes

meer kan ik er niet van zeggen:

rozekes

liefst in het mauve

of in het geel

ik vind ze zo mooi

dat ik ervan moet lachen

Marie-Josée Moons

Uit: Blijf nog even
Uitgeverij De Stiel
www.de-stiel.demon.nl
Prijs: Euro 12,90 (exclusief verzendkosten)
ISBN: 90-70415-35-6

Nieuw in de Special Arts collectie

De collectie van de kunstuitleen van Special Arts bevat nu bijna 3200 kunstwerken. Maandelijks worden werken toegevoegd, zoals onlangs schilderijen van Carlo Ettore di Marzio (1974).

Carlo Ettore di Marzio,

Roodkapje, 2006,

acryl, 42 x 60 cm

Foto: Gerard van Rossum

Op jonge leeftijd was Carlo al dol op tekenen. Toen hij ouder werd is hij gaan schilderen. Sinds 2003 werkt hij bij atelier Spat. Het atelier is een prachtige werkplek op de zolder van Wegwijs, een onderdeel van Stichting Tussenvoorziening in Utrecht, een werkplek voor mensen die te

kampen hebben met psychische problemen. Carlo is bijna dagelijks op het atelier te vinden. Acryl is zijn favoriete materiaal. Het verwerkt makkelijk, is snel droog en de verf is in veel kleuren te verkrijgen. Vroeger werkte hij zijn idee eerst uit op papier en bracht het vervolgens over op de computer. Daarna werd het definitieve ontwerp op doek overgebracht en begon hij met schilderen. Tegenwoordig werkt hij spontaner en begint direct op het doek. Zijn thema's zijn situaties die voor iedereen herkenbaar zijn. Strips en tekenfilms zijn een inspiratiebron voor Carlo. Gevoel voor humor, kleur en details zijn kenmerkend voor zijn werk. Carlo vertelt dat hij iets bedenkt, wat leuk is om te maken. Vroeger was hij wel eens bang om iets te verknallen, maar hij heeft nog nooit een doek hoeven weggooien! Hij vindt het een uitdaging om te werken in opdracht, als iemand zelf een idee heeft. Verder is het zijn wens om op de wijze waarop hij nu werkt, door te gaan met schilderen.

*Plony de Waal Malefijt
atelier Spat*

atelier Spat
Adriaanstraat 26 AA
3581 SG Utrecht
Telefoon: 030 – 2759658
E-mail: spat@wegwijs.org
www.atelierspat.nl

Agenda

GELDERLAND

Expositie

Ermelo, t/m 12-11-2008

Mijn beelden vertellen mijn verhaal

In Ateliers en Galerie Leonardo da Vinci te Ermelo is de expositie 'Mijn beelden vertellen mijn verhaal' te bezichtigen van

één van haar kunstenaars te weten Hannah Malestein. Zij fotografeert, beeldhouwt en schildert en is daarnaast graag bezig met planten en bloemen en het zelf naaien van kleding. Haar inspiratie haalt ze uit haar omgeving, mensen, poëzie en natuur. Naast het werk van Hannah zijn in deze expositie ook

nieuwe schilderijen te bezichtigen van een aantal kunstenaars van Leonardo da Vinci.
Locatie: Stationsstraat 72 te Ermelo.
Openingstijden: werkdagen van 10.00-17.00 uur en zaterdags van 12.00-16.00 uur.
Voor meer informatie:
tel. 0341-495568
www.leonardodavinci-kunst.nl

NOORD-HOLLAND

Diversen

Haarlem 4-12-2008 t/m
7-12-2008

Outsiderkunst Dagen

In navolging van de reeds jaren bestaande Art Nouveau en Art Deco Dagen zal in de expositieruimte aan de Frankestraat een presentatie van outsiderkunst gegeven worden. Naast de inbreng van zeven à acht belangrijke gespecialiseerde galeriehouders van Europa zal de Stichting Collectie De Stadshof een expositie verzorgen. Gehoopt en verwacht mag worden dat de Outsiderkunst Dagen in positieve zin zullen bijdragen aan het beleven van deze kunstvorm. Locatie: Frankestraat 37 te Haarlem. Voor meer informatie: info@dedagen.nl

UTRECHT

Exposities

Utrecht, t/m 31-12-2008

Gewoon Bijzonder

In de zalen en Kunstgalerij van het Fulcotheater in IJsselstein is een expositie te bezichtigen van ruim 50 kunstwerken van 12 kunstenaars met een verstandelijke beperking van Atelier de Herenplaats uit Rotterdam en Atelier De Wijde Doelen uit Utrecht. De werken tonen een wereld van kleur, techniek en stijlen. "Begeleid door professionals ontwikkelen deze kunstenaars hun

talent." Omdat er niet met vluchtige stoffen gewerkt mag worden zijn veel werken uitgevoerd in pen, potlood, acrylverf en waskrijt of grafische technieken. "Het werk is leuk, grappig, kleurig en soms ook hartverscheurend. Het is ongecompliceerd, maar daardoor zo rechtstreeks en indringend. De liefde en emotie is bijna voelbaar op het doek, dikwijls in onderwerpen uit hun leven: van dieren tot reizen, muziek of landschappen. Hun werk is intens." Locatie: Fulcotheater, Overtoom 3 te IJsselstein.

Voor meer informatie:
Galerie de Boog (geopend ma t/m za 13.00-23.00 uur en zo 13.00-17.00 uur)
tel. 030-6882342
www.galeriedeboog.nl

Zeist, t/m 2-11-2008

Jubileumexpositie 'De kunst van het anders zien X'

Stichting KUBES (kunst en cultuur voor blinden en slechtzienden) viert haar 20 jarig bestaan met de jubileumexpositie 'De kunst van het anders zien X' in de Culturele vleugel van het Slot Zeist. Er is werk te bezichtigen van 20 blinde en slechtziende kunstenaars. Tijdens deze expositie zijn beelden, schilderijen en foto's van de bij de stichting KUBES aangesloten kunstenaars te zien of te betasten. De tast, even het taboe voorbij... Beeldende kunst is vaak sterk visueel van aard, de waarneming en de beleving vinden immers plaats via de ogen. Ruimtelijke kunst mag meestal slechts op enige afstand worden bekeken en zelden aangeraakt. KUBES vindt dat beelden die op de tast zijn gemaakt, eigenlijk ook op de tast moeten worden beleefd. Dit geeft een grotere kans op inleving in de wereld van de blinde kunstenaar. Stichting KUBES nodigt de bezoeker dan ook uit contact te

maken met het ruimtelijk werk op deze expositie en het taboe op de tast te doorbreken.

Locatie: Slot Zeist,
Zinzendorflaan 1 Zeist.

Voor meer informatie:
kubesactiviteiten@anderslezen.nl
www.kubes.nl

ZEELAND

Expositie

Goes, t/m 20-11-2008

Droomdagboek

In Galerie Atelier de Kaai te Goes is de expositie 'Droomdagboek' te bezichtigen van één van haar kunstenaars Mariska Schilperoord. Locatie: J Antonides van der Goeskade 65 te Goes. Voor meer informatie: tel. 0113-222891
www.artotheek.be

ZUID-HOLLAND

Expositie

Rotterdam, t/m 9-11-2008

Komkommertijd

Tijdens het festival de Wereld van Witte de With kunt u als bezoeker zelf de tentoonstelling samenstellen. Het is komkommertijd en u bent de curator. Voel u vrij om uw keus uit te werken van de kunstenaars van Atelier Herenplaats op te hangen in de galerie. Komt allen naar Galerie Atelier Herenplaats aan de Schiedamse Vest 56 te Rotterdam. De galerie is geopend op werkdagen van 13.00-17.00 uur. Voor meer informatie: tel. 010-2141108
atelier@herenplaats.nl
www.herenplaats.nl

De keuze van Klaaske de Vos, directeur Special Arts

De keuze van de selectiecommissie

In Viertakt, het actuele klassieke muziek-programma van Radio 4 wordt niet alleen muziek ten gehore gebracht, maar worden ook recensies uit de dagbladen besproken. Vaak blijkt dan dat de ene recensent een concert door het Gelders Orkest met werken van Mahler prachtig vond, inspirerend, doorzichtig, meeslepend, maar dat een andere de uitvoering als saai, rommelig, slordig of braaf, beoordeelt. Recenseren lijkt dus een subjectieve bezigheid, afhankelijk van de smaak, de ervaring en de stemming van de schrijver.

Tegelijkertijd is er een consensus. Want kennelijk vinden de redacteurs van dagbladen allen dat het bovengenoemde concert de moeite waard is om te bespreken. En kennelijk zijn de bezoekers van dat concert dat ook van mening, anders hadden ze geen kaartje gekocht. Al die betrokkenen verwachten dus dat het een artistiek interessant concert zal zijn, op grond van de componist en de uitvoerenden. Het lijkt dat er ook een objectieve kant aan het beoordelen van kunst is. Die objectieve 'lat' wordt verkregen door kennis (opleiding), ervaring en sensibiliteit voor de kunstvorm. Een recensie is een voorbeeld van oordelen

op grond van objectieve deskundigheid en subjectieve beleving. Diezelfde tweedeling ligt ten grondslag aan de beoordelingen van de selectiecommissie van Special Arts.

De selectiecommissie bestaat uit tien mensen. Zij zijn kunstenaar of kunsthistoricus en hebben veel ervaring met beeldende kunst. Zij selecteren de kunstwerken voor de kunstuitlen dus op grond van hun deskundigheid, ervaring en hun eigen gevoeligheid ervoor. Samen hebben ze, op grond van het voorgaande, selectiecriteria vastgesteld, die ze hanteren als uitgangspunt bij het selecteren.

Maar, zoals u begrijpt, ieder heeft ook zijn eigen smaak, zijn eigen voorkeur, waardoor er naast de objectieve beoordeling ook een subjectieve dimensie is. En juist die selectieve dimensie is spannend en interessant. We verwachten dat het ook voor u als lezer interessant is om kennis te nemen van die vermenging van objectieve deskundigheid en subjectieve smaak. Daarom zal voor de komende nummers van (p)art een lid van de selectiecommissie een recensie schrijven over een bepaald werk uit de kunstuitlen, waar hij of zij enthousiast over is. En natuurlijk vertelt hij of zij waarom dat zo is!

Hoewel geen lid meer van de selectiecommissie, maar wel gedurende 10 jaar geweest, mag ik het spits afbijten in deze nieuwe rubriek. Het leukste van mijn huidige werk is, dat ik dagelijks met veel kunst in aanraking kom. Ik bekijk graag de werken die van een huurder terug zijn gekomen of die zijn geselecteerd in een atelier. En dat wat al in huis is, loop ik af en toe door, uit begeerte om veel te zien...

Ik heb gekozen voor een werk dat ik de afgelopen maanden regelmatig zag. Het gaat om het werk 'Trommels' van Ben Wuisman.

Het werk van Wuisman sprak me direct aan. En omdat het in mijn kamer stond, kwam ik het regelmatig tegen. Het bleef me boeien, meer nog, ik vond het steeds mooier.

In eerste instantie spraken me vooral de kleuren aan. Helaas komen die op onze internetsite niet goed over, het blauw, groen en geel is veel krachtiger dan u daar ziet. Voor mij is de combinatie van die drie kleuren enorm vitaal, het koele blauw, het helle geel en het warmere groen harmoniëren goed samen. Ik houd van die kleuren. Het zijn de kleuren van de natuur:

Trommels, Ben Wuisman, 1994,
gemengde techniek, 62 x 47 cm
Foto: Gerard van Rossum

het blauw van de lucht en de zee, het geel van het strand en het groen van de planten en bomen. Met name doordat de kleuren zo helder zijn, roepen ze associaties op met de lente, wanneer het groen nog licht en pril is. Precies die menging van het heldere blauw en het helle geel, die Wuisman gebruikte. Tegelijkertijd sprak het werk me aan omdat het abstract is. In onze kunstuitleen zijn vooral figuratieve werken, ook al is de voorstelling meestal geen kopie van de werkelijkheid. Er zijn wel abstracte werken, maar die zijn niet altijd zo vormvast, het gaat dan meer om werken vol van kleur, zonder stevige vormen. In dit werk zien we duidelijk afgebakende vormen, die diepte hebben. Die diepte wordt verkregen door de wijze waarop de verf op het papier is geschilderd, namelijk met een stevige penseelstreek, waardoor je de verfstreek kunt

zien. Daardoor en door de brede omkadering per element krijgt het werk de diepte die het 'vormvast' maakt.

Pas nu, nu ik de recensie schrijf, zie ik dat het werk als titel 'Trommels' heeft. Het uitgangspunt van het kunstwerk is dus niet de abstractie, maar een muziekinstrument. Dat verklaart mogelijk die stevige, afgebakende vormen. Door de kleuren, die je niet associeert met trommels, zijn die niet meer direct zichtbaar en is het een abstract werk geworden.

Overigens denk ik niet dat Ben Wuisman de overwegingen die ik beschrijf, heeft gemaakt bij het schilderen. Hij wilde trommels schilderen en deed dat op deze wijze. De bedoeling van de kunstenaar en de wijze waarop het werk op de beschouwer overkomt, kunnen verschillend zijn. Wat mij betreft is dat geen bezwaar, integendeel. Elk kunstwerk wordt, als iemand het ziet, anders beleefd en daarmee opnieuw gemaakt.

Doordat ik een klant op het schilderij van Ben Wuisman attendeerde werd het uitgeleend. Jammer, ik mis het. Maar het doet me goed dat anderen nu kunnen genieten van zo'n vitaal kunstwerk. En dat zij er hun eigen interpretatie aan kunnen geven.

*Klaaske de Vos
directeur Special Arts*

Ben Wuisman (1960) is werkzaam bij Atelier Biest in Weert. Hij werkt vaak met meerdere materialen door elkaar en weet zijn werk met krachtige schetsmatige accenten een boeiende uitstraling te geven. Ben heeft al verschillende exposities in Midden-Limburg achter de rug.

In de collectie van de kunstuitleen van Special Arts zijn acht werken van hem opgenomen. Zowel olieverf schilderijen als werken gemaakt met acryl.
www.vsan.nl

Kunstenaars zien ze vliegen

In het Atelier Kunst & Vliegwerk van Gemiva in Leiden zien de kunstenaars ze letterlijk vliegen. Dat is ook niet zo vreemd als je een belangrijke opdracht hebt gekregen. Wethouder John Steegh heeft de kunstenaars gevraagd aan de slag te gaan voor de Leidse Luchtwerken. Onder deze naam worden tal van activiteiten uitgevoerd om het bewustzijn en de betrokkenheid van inwoners bij de Leidse luchtkwaliteit te vergroten.

Jaap den Hollander zet stevige lijnen op het grote doek. "Vogels, ja dat is goed", zegt hij. Jaap heeft een schets in houtskool als basis, maar gaat al snel met acrylverf aan de slag. "Het is die puurheid van de kunstenaars die het werk zo speciaal maakt", merkt Rob van 't Zelfde op. Hij is begeleider bij Kunst & Vliegwerk en ziet de expositie als een unieke kans. "De doeken komen te hangen in Naturalis. Een locatie waar veel mensen komen die anders het werk nooit zouden zien."

De kunstenaars interpreteren het thema ieder op hun eigen manier. "Lucht kun je ook associëren met blazen. Maar het zal me niet verbazen als er straks een olifant in de lucht vliegt." Van 't Zelfde toont een werk van Ulrieke dat af is. Het zijn Afrikaansachtige beesten, netjes geordend op doek. "Deze kunstenaar kan heel snel iets opzetten. Je herkent haar werk dan ook uit duizenden", vertelt Van 't Zelfde enthousiast. Ondertussen is ook Petra Kaak bezig met haar werk. "Allemaal vogels", zegt ze. "Ik heb ook twee parkieten waar ik voor zorg", aldus Kaak. Ze laat zich meestal inspireren door dingen in haar omgeving en geeft dat in primaire kleuren weer. Het doek van Jaap den Hollander wordt hemelsblauw, de kleur van de luchten waar we

deze zomer zo op hebben gewacht. Blauw is ook zijn favoriete kleur en hij brengt die met een dikke kwast stevig op op het doek. Zijn interpretatie heeft veel weg van de bekende 'koppoters', ditmaal vliegend in de lucht. Dat is een thema, dat leeft in het Leidse atelier.

Wethouder Steegh heeft acht organisaties gevraagd zich creatief te uiten rondom het thema 'lucht'. Eén daarvan is het atelier voor kunstenaars met een verstandelijke beperking. Steegh sprak zijn enthousiasme over de gemaakte werken uit tijdens de opening op 24 september jl. op de loopbrug van het Leidse museum Naturalis. Een bijzondere combinatie, aldus wethouder Steegh, maar ook een voor de hand liggende. "Een goede luchtkwaliteit is belangrijk voor het behoud van de biodiversiteit in de natuur." Tevens is de diversiteit in de samenleving belangrijk, dus ook de creatieve inbreng van kunstenaars met een beperking. Naturalis onderschrijft het doel van de Leidse Luchtwerken van harte en heeft Kunst & Vliegwerk een prominente plek op de loopbrug geboden om hun kunstwerken te tonen. De schilderijen zijn te zien tot 19 december 2008.

Natalie Overkamp

Kunst en Vliegwerk
Sint Jorissteeg 22
2311 JA Leiden
Telefoon: 071 - 5149436
E-mail: info@kunstvliegwerk.nl
www.kunstenvliegwerk.nl

Naturalis
Darwinweg 2
2333 CR Leiden
Telefoon: 071 - 5687600
E-mail: naturalis@naturalis.nl
www.naturalis.nl

Primair gekleurde vogels van Petra Kaak als symbool voor schone lucht
Foto: Natalie Overkamp

**Nieuw
reisaanbod**

SINGHA • REIZEN
REIZEN MET EEN DOEL

Bijzondere rondreizen op Sri Lanka met privé chauffeur.....

**10% korting op uw land arrangement
voor lezers van deze (p)art**

(op vertoon van deze bon)

WWW.SINGHAREIZEN.NL

Singha Reizen kent minimaal 30% van haar marge toe aan projecten op het eiland

Lijstenmakerij van Eckeveld
Tuindorpweg 51
3951 BE Maarn
Tel 0343-441310

**Voor al uw inlijstwerk
en ophangsystemen**

Cabaretier Micha Wertheim haalde zich de woede van zijn publiek in Roermond op de hals toen hij een aantal 'grappen' maakte over gehandicapten. De cabaretier hield een tirade tegen gehandicapten in het algemeen. Het zouden profiteurs zijn die onze westerse samenleving dreigen te ontwrichten. Mijs inziens ging de cabaretier hier zijn boekje te buiten. Maar profiteren we niet allemaal van elkaar? Onlangs sprak ik Paul, een kunstenaar wiens broer (met een beperking) werkzaam is in een atelier voor deze doelgroep. Paul was razend enthousiast over het werk dat zijn broer maakt

glimmers in haar oren was zij de koning te rijk. Naast het feit dat de kunstenaars in dit atelier wel degelijk een deel van de opbrengst krijgen, kunnen we ook een rekensommetje maken. Mensen met een beperking maken gebruik van ateliers, materiaal en begeleiding, wat veel geld kost. Daarnaast wordt, net als bij reguliere kunstenaars, niet al het werk verkocht, maar er is wel geld geïnvesteerd. Het lijkt zinnig om kosten en baten af te wegen en daarom is het niet vanzelfsprekend dat de kunstenaar de totale opbrengst van de verkoop van zijn schilderijen krijgt...

Column

Profiteurs

en wilde dit in zijn eigen galerie verkopen. "Zo krijgt hij tenminste een reële vergoeding voor zijn werk," aldus Paul. "De zorginstelling heeft een eigen galerie, maar daar stroomt de opbrengst van de verkoop rechtstreeks terug in de pot. Zo verdient de zorginstelling aan het werk van de gehandicapten."

Deze discussie herken ik vanuit mijn werkzaamheden bij galerie Leonardo da Vinci, een kunstcentrum voor kunstenaars met een beperking. En hoewel ik ervan overtuigd ben dat we continu de balans moeten opmaken of dat wat er gebeurt nog zuiver is, wil ik ook de visie van mensen met een beperking niet uit het oog verliezen. Ik hoor het Els nog zeggen: "Vind je mijn schilderij mooi? Wil je het kopen?" En als er dan een werk van haar verkocht was, had ze maar één wens: oorbelletjes kopen. Met mooie

Jammer dat het altijd om geld gaat! Je ziet mensen door hun ontwikkeling in de kunst groeien op verschillende terreinen. Een verlegen meisje met slechts een vleugje zelfvertrouwen wist met haar talent fantastisch werk te maken. Ik nam haar mee naar de redactie van een regionale krant en zij vertelde haar verhaal. Die publicatie was de start van innerlijke groei. Haar werk werd nog beter en vooral unieker. Ze ontwikkelde een eigen stijl. Eén ding is gebleven: ze is nog altijd blij verrast als haar werk verkocht wordt. Ze geniet van de complimenten als mensen haar werk waarderen. Die voldoening is niet in geld uit te drukken.

Natalie Overkamp – moeder van een zoon van 8 jaar – is zelfstandig fotograaf en journalist.

Colofon (p)art is een kwartaaluitgave van Special Arts. **Postadres:** Postbus 125, 3940 AC Doorn; **Bezoekadres:** Stamerweg 22, Doorn. **Telefoon:** 0343 - 42 04 44; **fax:** 0343 - 41 61 33; **e-mail:** info@specialarts.nl; www.vsan.nl. **Postbanknummer:** 286136; Rabobank nr.14.32.52.941. **ISSN:** 1385-0318. **Abonnement:** Euro 19,50/jr. **Losse nummers:** Euro 5,50 **Medewerkers:** Tine Veldhuizen (hoofdred.), Erik Gramser. **Correspondenten:** Caroline Bolscher, Henk van Es, Oriana Jippes, Natalie Overkamp, Gerben van Riel, Albert Sanders, Krijnie Valentien-Pikart, Klaas de Vos. **Gast-correspondenten:** Jonas de Ruiter, Hetty Schaart, Phia Verstraete. **Vormgeving en realisatie:** Ladenius Communicatie bv, Houten. Overname van artikelen is alleen toegestaan met toestemming van de redactie.

Ik ging naar Bommel om de brug te zien...

Mijn navigatie 'Miep' is even de weg kwijt. Ze zoekt op Bosstraat in Zaltbommel, waar ik op bezoek ga bij een kleine, maar boeiende expositie van de kunstenaars van 'n Bont Palet, een atelier voor mensen met een verstandelijke beperking. Midden in het oude pittoreske centrum ontdek ik waarom 'Miep' de locatie niet kan vinden. Het betreft hier de deftige Bosschstraat, jawel met 'sch'. Ik had het kunnen weten.

Albert Verheul - eigenaar van AVI ART, galeriehouder, kunstenaar en lijstenmaker - lijst al enige jaren het werk van de kunstenaars van 'n Bont Palet in en raakte zo geboeid door het werk van deze bijzondere kunstenaars. Zijn kunstenaarshart wordt geraakt door de onbevangenheid waarmee zijn gehandicapte collega's hun thema's benaderen en vormgeven: soms eendimensionaal en doorzichtig, soms verwarrend, bijna mystiek en complex.

Het oude vestingstadje Zaltbommel blijkt de inspiratiebron voor deze bescheiden tentoonstelling, die echter ruime aandacht kreeg in de regio maar ook daarbuiten. Natuurlijk is de brug geportretteerd in al zijn glorie en massiviteit. Maar ook de karakteristieke oude panden zijn met aandacht en gevoel voor detail verbeeld.

Met een bijna komisch cynisme schildert Antoine Pasnagel de kille buitenkant van de financiële wereld (op dit moment wel heel actueel). Hij schildert zogenaamde kakmadammetjes op hoge hakjes en een gladder jongen in een snel pak. Raak en ondubbelzinnig.

Het schilderij 'Theaterstukken' van Gert Nout laat ons een groep dansende mensen zien. De wijze waarop deze heel precies werkende kunstenaar dit heeft vormgegeven is even verrassend als geniaal: alle poppetjes hebben heel veel benen... Je ziet ze dansen.

Marlyn Tanamal schildert mensen zonder oren. Volgens overlevering: 'de mensen in Zaltbommel hebben geen oren, ze luisteren toch niet'. Die uitspraak is voor eigen rekening, maar hij blijft wel even hangen.

Als ik weer door de Bosschstraat (jawel, met een sch) loop op weg naar mijn auto geniet

ik nog even van het Zaltbommel, dat door de kunstenaars van dit atelier zo boeiend en kleurrijk is vastgelegd. Op de website van AVI ART zijn de schilderijen te zien: www.aviart.nl.

*Gerben van Riel
directeur van de Christelijke School voor SO en
VSO-ZMLK De Schakel in Kampen*

AVI ART
Vrijhof 4
5301 ZL Zaltbommel
Telefoon: 0418 - 513292
E-mail: aviart@aviart.nl
www.aviart.nl

Kunstatelier 'n Bont Palet
Dagcentrum De Harmonika
Nieuwe Tijningen 9
5301 DA Zaltbommel
Telefoon: 0418 - 513333

Marlyn Tanamal: 'De Zaltbommelbrug, mensen lopen de avondvierdaagse'

Marlyn Tanamal,
De Zaltbommelbrug, acryl op doek,
80 x 100 cm
Foto: via 'n Bont Palet

Gert Nout, Theaterstukken, acryl op doek, 100 x 70 cm

Foto: via 'n Bont Palet

3 vrouwen: Karin Bloemen
 en haar twee dochters
 Het zijn theatervrouwen
 Ze hebben veel ogen
 omdat het knappe vrouwen zijn
 Ze hebben lange haren met krullen
 Ze hebben krulspelden in gehad
 Ze hebben veel benen
 Om te lopen, te dansen en te zingen
 Dat noemen ze cabaret
 Karin Bloemen heeft de handen omhoog
 De dochters hebben de armen omlaag
 Het lijken wel marionetten

Gert Nout